

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om planteskadegørere.
(Fremsat 7/2 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Også dette lovforslag er jo en genfremsættelse, og jeg skal henvide til det, vores ordfører på det tidspunkt sagde, da lovforslaget sidst var til første behandling.

Rønholt (KF):

Lovforslaget er en genfremsættelse fra forrige samling og drejer sig om en revision af loven af 12. april 1957 om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr eller som nu benævnt »planteskadegørere«. Alle planteproducenter og forbrugere har en fælles interesse i, at afgrøderne undgår angreb af farlige sygdomme og/eller skadedyr enten ved direkte bekæmpelse eller endnu bedre ved forebyggende foranstaltninger. Undgåelse eller forsinkelse af indslæbningen af nye ondarterede skadegørere udefra, vil det i langt de fleste tilfælde betyde store økonomiske fordele såvel for den enkelte planteavler som for landbrug og gartneri som helhed og hermed i sidste instans for hele samfundet.

På de fælleseuropæiske lister er for tiden opført i alt 212 farlige planteskadegørere, hvoraf kun 30 hidtil er etablerede i Danmark. Der er farlige planteskadegørere, som endnu ikke har fået fodfæste her i landet, men som, hvis det sker, vil kunne forårsage betydelige skader eller i hvert fald betyde

stærkt øgede udgifter til bekæmpelsesforanstaltninger.

Lovforslaget har været til første behandling, hvor landbrugs- og fiskeriudvalget stillede 12 spørgsmål til ministeren. Flere af ministerens svar finder jeg tilfredsstillende, hvorfor jeg skal afstå fra at kommentere disse.

Dog finder jeg besvarelsen af spørgsmål nr. 12, foranlediget af en henvendelse fra Dansk Erhvervsgartnerforening, om, hvor meget en eventuel bekæmpelse af et angreb af ildsot i en planteskole ville kunne koste planteskoleejeren, betænkelig.

Efter lovforslagets § 7 erstatter statskassen tab som følge af påbudt tilintetgørelse af planter eller planteprodukter, medmindre det tilintetgjorte er angrebet af eller befængt med planteskadegørere. Efter den gældende lovs § 6 erstatter statskassen tab, der måtte opstå ved påbudt tilintetgørelse af en afgrøde, såvel som fremtidige afgrødetab, der er en følge af foretagne foranstaltninger.

Efter lovforslaget er erstatningspligten således begrænset til tilfælde, hvor der påbydes tilintetgørelse af planter og planteprodukter, der ikke er angrebet af planteskadegørere. Motiveringen for denne begrænsning er ifølge bemærkningerne til lovforslaget, at planteskadegørere findes at være omfattet af den almindelige risiko for driftstab som følge af angreb af planteskadegørere. Jeg er ikke sikker på, at det i alle tilfælde er en retfærdig måde over for dem, påbuddet om tilintetgørelsen rammer.

Da det er lovforslagets hensigt at kunne sætte hurtigere og mere effektivt ind over for udefra kommende planteskadegørere, og da lovforslaget ikke medfører økonomiske og personalemæssige konsekvenser for det offentlige, støtter det konservative folkeparti ministerens lovforslag.

Povl Brøndsted (V):

Udtrykket planteskadegørere er dog et pragtfuldt ord. Jeg ved, at det ikke er noget, der er opfundet med denne lov, det er noget, der går tilbage til omkring 1960'erne, men derfor er ordet jo ikke særlig velfaldende i munden. Men vel, loven hedder altså lov om planteskadegørere.

Det er jo også på tide, at vi ligesom får samlet en hel del af lovene fra ældre tid op. Det er væsentligst loven af 1957, der her føl-

[Povl Brøndsted]

ges, og så er det vel endelig også EF-plantesundhedsdirektivet, der er baggrund for hele forslaget.

Det er meget væsentligt, at de bestemmelser, som landbrugsministeren på de forskellige områder kommer til at tage, bliver taget i et nært samarbejde med de organisationer, der har med tingene at gøre, for vi kommer jo ikke uden om, at der er nogle af tingene, der uvægerlig vil føles som måske ikke helt behagelige. Jeg tænker bl.a. på eftersynsparagraffen, § 4, som jo på sin vis overskrider det, der måske af nogle vil opfattes som rimeligt. Jeg vil ikke dermed sige, at jeg finder det rimeligt, at man kan opsøge de steder, hvor der er mistanke om, at der er de såkaldte planteskadegørere. Det er jo også en lov, der rummer en hel del med hensyn til miljøbetragtninger, og også det vil vi fra venstres side følge op.

Der er mange ting, som der er grund til at bore i; noget har udvalget allerede taget fat i, men vi vil fra venstres side være med til at bore videre og sørge for, at lovforslaget bliver færdiggjort så hurtigt, som det er rimeligt.

Gade (SF):

Dette hus har det jo lidt specielt med ord, og planteskadegørere, det er altså dem, der ødelægger planterne, har jeg forstået, men de hedder altså herinde planteskadegørere, og det skal vi jo så forsøge om vi kan sige nogle gange.

Jeg skal henvise til de udtalelser, mit partis ordfører, hr. Bjørn Poulsen, kom med ved sidste førstebehandling. Det var i første række nogle kritiske bemærkninger om bemyndigelserne i loven og nogle bemærkninger om, at man, når man skal se på bekæmpelse af organismer, og hvad der kan være, der ødelægger planterne, nok også i høj grad bør inddrage hele det økologiske syn: hvorfor planter bliver mere følsomme over for skadedyrsangreb osv. Har det noget at gøre med den måde, vi driver vores landbrug på? Har det noget at gøre med den intensive drift, vi anvender, og ødelæggelsen af vores grundlag, altså af jorden?

I udvalget vil vi kigge på lovforslaget, og jeg skal give en overvejende positiv melding.

Larsen-Ledet (RV):

Det er et betydningsfuldt og vidtrækkende lovforslag, der behandles her. Vi tror, forslaget vil bidrage til at øge sundheden for vores planteprodukter, men der bliver godt nok tale om mulighed for visse indgreb over for de enkelte planteavlere, og det vil vi ikke afvise kan være nødvendigt. Vi vil dog gerne se lidt mere konkret på disse bestemmelser i forslaget.

Vi oplever det samme i dette forslag som i en række andre forslag her i folketinget, nemlig at ministeren får en enorm masse bemyndigelser. Det er ikke vores livret. Vi kan måske ikke undgå det i denne lov, men jeg tror i hvert fald, det er vigtigt, at der så fra folketingets side holdes øje med, hvordan ministeren administrerer disse beføjelser.

Addi Andersen (CD):

Lovforslaget om planteskadegørere er en genfremsettelse af det gamle forslag, som i øvrigt også havde nummer L 47. Udvalgsarbejdet omkring forslaget var ganske langt fremme, da valget blev udskrevet.

Ministeren skriver i fremsættelsen, at forslaget er identisk med det tidligere, bortset fra en mindre, redaktionel ændring af § 4. Grunden til, at det tidligere udvalgsarbejde ikke gled helt så hurtigt, som det måske kunne have gjort, var netop den gamle § 4. Store dele af udvalget, og vel også nok ministeren selv, var ikke så glade for denne meget konstante bemyndigelsesparagraf. Jeg vil godt spørge ministeren, om der ikke er nogen som helst reel ændring i den nye § 4 set i forhold til den tidligere foreslåede. Er det udelukkende en redaktionel ændring? I så tilfælde er det, det drejer sig om, pakket lidt pænere ind, og det kan da også være udmærket. Umiddelbart har jeg det indtryk, at der nok er tale om lidt mere end en redaktionel ændring, men det vil ministeren måske svare på om lidt. Det understreges nu, at undersøgelser i hvert tilfælde skal være nødvendig.

CD er fortsat positivt indstillet over for forslaget.

Ove Jensen (FP):

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelser til landbrugsministeren. Fremskridtspartiet er principielt modstander af alle disse bemyndigelseslove, som reelt betyder, at folketinget afgiver sin indflydelse til en eller

[Ove Jensen]

anden embedsmand i et eller andet ministerium, i dette tilfælde altså landbrugsministeriet.

Fremskridtspartiet vender sig også imod mere kontrol med og eftersyn af privat ejendom, som der efter forslaget § 4 gives mulighed for, endda uden retskendelse. Hvis denne udvikling fortsætter, kan efterhånden ingen føle sig tryk, ikke engang inden for hjemmets fire vægge.

Selv om problemet med planteskadegørere, som er rejst i dette forslag, selvfølgelig er et reelt problem, som skal behandles seriøst, kan der godt sættes et stort spørgsmålstegn ved, om ikke dansk landbrug og også landbrugsministeriet er alt for traditionsbundne og bange for at prøve nye plantesorter af angst for samtidig at få indslæbt nye planteskadegørere.

Jeg har bemærket, at landbrugsministeren ved behandlingen af lovforslaget i november sidste år omtalte dyrkning af vinterbyg. Netop vinterbyggen er et godt eksempel på, at vi her i landet er alt for forsigtige med at gå ind for nye sorter. Af angst for vinterbyggens meldug kom vi flere år bagefter med dyrkningen af denne sort, og det har kostet store summer både for de enkelte landbrug og for landbruget som helhed. Derfor skal der efter fremskridtspartiets opfattelse ikke indføres mere lovgivning, der forhindrer landbruget i at udvikle sig på en hensigtsmæssig måde.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg er da enig med den sidste ærede taler i, at der måske kan være noget stivnet over den måde, vi har udviklet vores landbrug på i de sidste år, og den måde, vi har prøvet at udnytte de muligheder på, der har været inden for dansk landbrug. Om det så er landbrugsministeriets skyld eller det er landbrugets organisationers skyld, skal jeg lade være usagt, men jeg tror jo nok, at de sidste par år har givet dansk landbrug lidt større skub med hensyn til at prøve på at være lidt mere foran, end landbruget har været de sidste år forud for den sidste krise.

Med hensyn til lovforslaget, skal jeg såmænd ikke gentage, hvad jeg sagde sidste gang, men bare henvise til de bemærkninger, jeg fremførte om dette forslag.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil først takke ordførerne for den overmåde velvillige modtagelse. Der var nogle spørgsmål, som jeg synes det var relevant at stille. Først vil jeg sige, at hvis vi nu får det til behandling én gang til i folketinget, kan jeg mærke på sproget, at der er flere, der formår at udtale det korrekt. Derfor var jeg meget imponeret af den første ordfører, den konservative, der i første omgang udtalte det fint. Nu skal jeg ikke sige noget om de andre, men jeg lagde i hvert fald mærke til én, der udtalte det meget fint.

Så til det saglige, og her kan jeg sige til hr. Rønholt: med hensyn til spørgsmålet om erstatninger står det ret udførligt i § 8, hvordan man laver erstatninger. Hvis det er på landsplan, hvor man ser, at det er en virkelig alvorlig fare, skal landbrugsministeren have bemyndigelse til, at bekæmpelsen afholdes af statskassen. Jeg kan tage et eksempel, hvor der altid har været tradition: indslæbning af coloradobiller. Den bekæmpelse foretager staten, og det er bl.a. derfor, at man har § 4 i loven. Det vil sige, at i den slags tilfælde skal man ind på alle områder, private haver, kolonihaver, og derfor bliver man nødt til at have en bemyndigelse, så man uden retskendelse kan gå ind på bekæmpelsen af disse coloradobiller. Derfor vil jeg sige til dem, der har bemærkninger til § 4, at det er en redaktionel ændring, men også et vink om, at vi går ikke ud og begynder at genere folk uden retskendelse. Men vi tager sagligheden først og siger: vi skal ud og have fat i de her skadegørere og få dem uskadeliggjort. Men hvis der kommer problemer, vil jeg bare sige til folk, at vi har bemyndigelse til at gå ind, fordi det er samfundsmæssigt rigtigt at gøre det.

Yderligere kan jeg sige, at man kan ikke gå ind i private huse, det giver bemyndigelsen ikke tilladelse til, men i driftshuse og på markerne bliver man nødt til at have denne bemyndigelse i de tilfælde, hvor sagerne er så alvorlige, at man skal have en kollektiv bekæmpelse af disse ting.

Så var der også et par andre spørgsmål. Hr. Gade spurgte, om det ikke har noget med driften af landbruget at gøre, at vores planter bliver mere følsomme. Det tror jeg ikke det har, men jeg tror nok, det har noget at gøre med driften, at jo mere man får intensiv drift af bestemte plantearter, jo mere opformerer man også modstanderne af disse

[Landbrugsministeren]

plantearter. Derfor kommer der også risiko for indslæbning af planteskadegørere fra andre dele af Europa, idet samkvemmet med de europæiske lande med de transportmidler, vi har i dag, jo er let og dermed også kan give fare for indslæbning. Så jeg tror ikke, at det er et udtryk for, at vi har mindre gode sorter, men jeg tror, at når man dyrker sorterne i større udstrækning, er der altid en bagside ved medaljen. Derfor vil jeg også sige til hr. Ove Jensen, at det er selvfølgelig rigtigt, at vi er kommet lidt bagefter, måske mere end »lidt« bagefter i vores planteproduktion, bl.a. på vinterbygdyrkingen. Men nu skal vi i vores glæde over, at vinterbygdyrking giver større udbytte, også huske på, at når vi får flere marker af den slags, får vi også en medaljebagside. Der opstår nogle andre ting, som kræver yderligere bekæmpelse og også yderligere anvendelse af kemiske midler. Vi har i Danmark kun økologisk landbrug – efter min definition – og så kan jeg sige, at ved denne forandring af vores markdrift får vi også bedre vildt, vildtplejen bliver bedre, vi får flere agerhøns og flere fuglearter, som kan overleve, fordi vi får et grønt Danmark.

Men til sidst vil jeg tilsige udvalget, at det skal få de spørgsmål besvaret, som det stiller, således at vi kan få denne lov fornuftigt igennem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om betalingskort m.v.
(Fremsat 7/2 84).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om betalingskort.
Af Alice Faber (SF) m.fl.
(Fremsat 10/2 84).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Stetter):

SFs lovforslag er en uændret genfremsættelse, og det blev førstebehandlet her i tinget den 9. december i fjor. Jeg omtalte dengang udførligt min holdning til forslaget – sp. 3271 og 3272 – og jeg skal derfor nu indskrænke mig til at pege på nogle få punkter.

Ifølge forslaget skal post- og telegrafvæsenet have eneret til at oprette landsdækkende betalingskortsystemer af væsentlig betydning for betalingsformidlingen.

Min kommentar er, at pengeinstitutterne hidtil har klaret deres del af betalingsformidlingen fuldt tilfredsstillende, og der findes ikke en saglig begrundelse for at lade post- og telegrafvæsenet få monopol på denne del af betalingsformidlingen.

For det andet foreslås det, at forbrugerombudsmanden skal forhåndsgodkende alle kortbaserede betalingssystemer. En sådan ordning vil stille den godkendende myndighed over for store juridiske, tekniske og økonomiske krav, som ligger helt uden for rammerne af det tilsyn, regeringen finder er rimeligt for området.

For det tredje finder forslagsstillerne, at forbrugerombudsmanden skal behandle gebyrspørgsmål, og der må ikke ydes særlige fordele til kortindehaverne. Der er allerede hjemmel i den eksisterende lovgivning, love om monopoler, priser og avancer, til at gribe ind over for usaglige, diskriminerende forretningsbetingelser.

Jeg må afvise, at der er behov for særregler på disse felter.

Endelig for det fjerde foreslås der særlige registerregler. Den generelle lovgivning på området, lov om private registre, er efter mit skøn tilstrækkelig. Særbestemmelser i anden lovgivning vil svække registerloven.